

30
VUOTTA

TURKU SCIENCE PARK OY

INNOVAATIOIDEN KAUPALLISTAJASTA KOKO
SEUDUN ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄJÄKSI

PALVELUALTTIUTTA JA OSAAMISEN SYNERGIAA

Saumaton yhteistyö tuo joustavuutta toimintaamme ja mahdollistaa asiakaslähtöisen suunnittelun ja toteutuksen projektien koosta riippumatta.

TIETOTEKNIikka

Lähtötilanne 1-0,
Sinun hyväksesi.
Laadukas
atk-ohjelmisto
takaa tuloksen
kaikissa
ympäristöissä.

ELEKTRONIIKKA

Oikein ideoitu elek-
troniikka on signaali
yrityksesi teknologi-
sesta tasosta.
Asiakaskohtaisia sovel-
lutuksia yksittäis-
laitteistoista kokonais-
järjestelmiin.

TEOLLISUUS

Konsultoivaa
teollisuussuunnittelua
tuottavuutesi
takeeksi.
CAD/CAM-lähtöisesti
tuotekehittelystä
prosessinhallintaan.

VIESTINTÄ

Viestintä on menestys-
tekijä, johon kannattaa
panostaa.
Visuaalisuus havain-
nollistaa sanottavasi,
kielellä kuin kielellä.

Uuden Teknologian Yrityskeskus DIO tarjoaa teknologiayrityksille modernit toimitilat, monipuoliset toimisto- ja erityispalvelut sekä neuvottelutilat laitteineen.

DIO:n tukimuodot antavat erinomaiset edellytykset liikeidean kehittämiseksi tehokkaaksi liiketoiminnaksi.

Lisää tietoa DIO:sta antaa projektipäällikkö Anders Nordström, puhelin (921) 637 5708.

Yhteinen tahtotila on vienyt kohti tavoitteita

Turku Science Park Oy on yksi Turun seudun elinkeinoyhteistyön ja kasvun edellytysten luomisen kulmakivistä. Yhtiön historian ajan on rakennettu innovatiivisuutta ja niiden kaupallistamista tukevia verkostoja ns. Triple Helix -mallin mukaisesti korkeakoulujen, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin yhteistyönä.

Yhtiötä perustettaessa lähtökohtana oli rakentaa yhteistyötä DataCityn ja muiden lähelle rakentuneiden kiinteistöjen vuokralaisten ja muiden toimijoiden välille. Tänä päivänä yhtiö on, muun muassa erilaisten yritysjärjestelyiden kautta, kehittynyt koko Turun seudun elinkeinoelämän ja innovaatioyhteistyön sparraajaksi ja vauhdittajaksi. Keihäänkärkenä ovat paikallisella tasolla palvelut erilaisille yrityksille, kansallisesti ja kansainvälisesti vahvistetaan tunnettua korostamalla seudun yhteistä tekemistä Turku Business Region -nimen alla.

Ihan aina Turun seudusta ei ulkopuoliselle ole tullut ensimmäiseksi mieleen kyky tai halu yhteistyöhön. Väitän, että nykyisin asia on täysin päinvastoin; yhteistyössä on alueemme vahvuus. Olemme onnistuneet muodostamaan yhteisen tahtotilan ja etenemään yhtä jalkaa tavoitteita kohti. Tuloksetkin näyttävät hyviltä: lääke- ja diagnostiikka-aloilla olemme Suomen kärki, ja esimerkiksi ict-alan vahvistaminen näkyy kasvavana kiinnostuksena avata toimistoja Turkuun.

Turku Science Park Oy:n alkusysäyksen, Oy DataCity Center Ab:n perustamisesta tuli viime syyskuussa kuluneeksi 30 vuotta. Paljon on ehtinyt tapahtua ja tapahtuu. Turun Tiedepuisto -visio vahvistaa todella voimakkaasti Kupittaaan yritys- ja osaamiskeskittymää ja laajentaa sitä edelleen Itäharjulle. Alue on poikkeuksellinen, kiinni keskustarakenteessa oleva hubi, jossa sijaitsevat eri alojen kampukset ja elinkeinoelämä ja korkeatasoinen osaaminen ja tutkimus kohtaavat.

Kaksi kuitenkin puuttuu – ne ovat laaja-alainen teknillinen korkeakoulutus ja Tunnin juna. Molemmille me luomme ainutlaatuiset puitteet ja huiman potentiaalilin, mutta toteutukseen tarvitsemme myös muiden apua.

Tunnin juna Turun ja Helsingin välille yhdistää pääkaupunkiseudun ja Lounais-Suomen ja luo 1,5 miljoonan ihmisen yhtenäisen työssäkäyntialueen. Samalla se tuo yhteen Helsingissä, Espoossa, Salossa ja Turussa sijaitsevat korkeakoulukampukset vahvistamaan osaamispohjaa ja tutkimuksen ja kehityksen edellytyksiä.

Teknillisen korkeakoulutuksen laajentaminen Turussa on välttämätöntä uuden normaalin luomiseksi alueen vahvan kasvun perustalle. Kannettu vesi ei pysy kaivossa tässäkin asiassa, ja edellytys onkin sijoittaa koulutus ja sen vaatima infrastruktuuri nimenomaan Turkuun, lähelle nuoria, opiskelijoita sekä yrityksiä, jotka osaajia kaipaavat.

Samassa yhteistyön hengessä, josta Turku Science Parkin onnistumiset kielivät, haastan kaikki vaikuttamaan omissa verkostoissaan sen eteen, että tärkeät tavoitteet ja niiden taustalla olevat syyt mahdollisimman laajasti ymmärretään ja jaetaan. Kun näissä onnistumme, me kaikki olemme taas yhdessä vahvempia kohtaamaan tulevaisuuden haasteet.

Kansallisesti ja kansainvälisesti vahvistetaan tunnettua korostamalla seudun yhteistä tekemistä Turku Business Region -nimen alla.

Minna Arve

Turun kaupunginjohtaja
Turku Science Park Oy:n
hallituksen puheenjohtaja

Tässä lehdessä

Pääkirjoitus 2

Turku Science Park Oy kasvun sparraajana 30 vuotta 4

Turku Science Park Oy:n 10-vuotisjuhlassa (silloin vielä Oy DataCity Center Ab) vuonna 1998 muistettiin yhtiölle keskeisiä Jussi Kaistia (vas.), N.Tapani Saarista, Juhani Lundénia ja Juhani Leppää.

Täällä työn ja tiedon puistot 7

Vierailukeskus Joki tuo esiin Turun seudun osaamista 10

Summary in English 11

Turku Business Region Uutiset on Turun seudun yritys- ja innovaatiokeskittymän ajankohtaislehti.

TUOTANTO

Turku Science Park Oy:n markkinointi ja viestintä

TOIMITUS

Riku Näsänen, riku.nasanen@turkubusinessregion.com, puh. 040 540 9135

TAITTO

Iida Parkkinen, iida.parkkinen@turkubusinessregion.com, puh. 040 719 4733

KANNEN KUVA

Turku Science Park Oy:n arkisto.

Kuvassa takarivissä vasemmalta Anders Gadd (ent. Nordström), Esa Halsinaho, Jussi Kaisti ja N. Tapani Saarinen. Eturivissä vasemmalta Tea Kinnunen, Stina Tiainen ja Jaana Putta.

Painopaikka Alma Manu Oy

Tunnelmia silloin Oy DataCity Center Ab:n nimellä toimineen yhtiön 10-vuotisjuhlista 25.11.1998 Mauno Koivisto -keskuksessa. Vasemmalta Juhani Lundén, Liisa Lindroth, Juhani Leppä, Anders Gadd ja Jussi Kaisti.

Turku Science Park Oy kasvun sparraajana 30 vuotta

Vaikka Turku Science Park yhtiönimenä on rekisteröity ensimmäisen kerran vasta vuoden 2001 lopulla, alkaa kehitysyhtiön tarina jo vuoden 1988 syksystä. Turun Tiedepuiston muodostumiseen johtaneen kehityksen alkupisteen voi ajoittaa vielä muutamaa vuotta aikaisemmaksi.

Turun Tiedepuiston ja alueen yritystoiminnan kehittämistä vastaavan yhtiön syntymäpaikka sijaitsee Lemminkäisenkadun varrella. Rakennustoimisto J. Lundén Oy oli ostanut vuoden 1984 lopulla Kupittaa tontin, johon rakennusneuvos **Juhani Lundén** kaavaili elektroniikka-alaa palvelevaa korkean teknologian keskusta. Idea jalostui ”kolmen Jussin” eli Juhani Lundénin, **Juhani Lepän** ja **Jussi Kaistin** ajatuksissa ja mukaan saatiin myös turkulaiset korkeakoulut. Kesällä 1985 tehtiin päätös rakentaa Turkuun Suomen suurin, 33 000 neliön teknologiakeskus, DataCity.

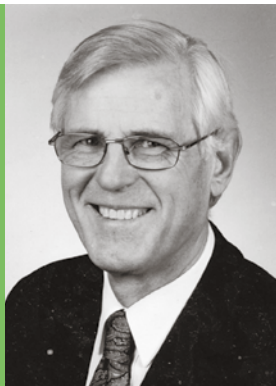
Menestystekijöitä

Arkkitehtitoimisto Casagrande & Haroman suunnitteleman rakennuksen taloudellista vastuuta kantoi YIT-yhtymä. Ripeästi edennyt rakentamista vauhditti yksityiseen pääomaan perustunut rahoitus, mutta julkiset toimijat Turun kaupungista alkaen olivat myös mukana hankkeessa. Muista vastaavista teknologiakeskuksista Turku erottui edukseen ruutukaava-alueelle sijoittumisen, hyvien liikenneyhteyksien ja korkeakoulujen läheisyyden ansiosta.

Huhtikuun 1986 lopussa perustettiin Uuden Teknologian Säätiö (UTS), jossa idea laajemmasta Turun Tiedepuistosta syntyi. Säätiön perusajatukseseen kuului ”alan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten osaamisen hyödyntäminen ja käytäntöön soveltaminen”. UTS:llä oli tärkeä tehtävä vuonna 1992 valmistuneen BioCityn aikaansaamisessa, minkä lisäksi se oli mukana myös Biotekniikan keskuksen ja Turun Biomateriaalikeskuksen perustamisessa. Se myös hallinnoi pitkään vuonna 1993 käyttöön vihittyä Mauno Koivisto -keskusta.

TURKU SCIENCE PARKISTA SANOTTUA

” Oma kokemukseni on, että Turku Science Parkin fokus ei ollut silloin oikein asiakkaassa, vaan enemmän yliopistojen suuntaan tehdyssä yhteistyössä ja verkostojen rakentamisessa. Yhteistyö Turun Biotekniikan keskuksen johtajan Markku Jalkasen kanssa sujui hyvin.

Vuorineuvos Björn Mattsson.
Turku Science Park Oy:n hallituksen jäsen 2004–09

” Kaupunki valitsi BioTurku -teeman omakseen ja oli silloin aikaansa edellä. Siltä ajalta on jäänyt vaikutelma, että oli kaupungilta viisas linjaus valita keihäänkärjiksi bio ja ict. Koen, että kaupungilla oli etunoja ja se osasi hyvissä ajoin positoida Turku Science Parkin tiedepuistojen joukossa.

DI Tom von Weymarn, Boardman Oy:n partner.
Toimi Turku Science Park Oy:n hallituksen puheenjohtajana 2005–2012.

Perusta sidostoimijalle

Nykyisen Turku Science Park Oy:n perustamispäivänä voi pitää 7. syyskuuta 1988. Tuolloin perustettiin Oy DataCity Center Ab, jonka viisi perustajaosakasta olivat Rakennustoimisto J.Lundén Oy, DataCity Patron Oy ja kiinteistöosakeyhtiöt DataCity, BioCity ja nykyinen ElectroCity. Yhtiön tehtäväksi määriteltiin markkinointi, tiedottaminen ja toimiminen alueen yhdyssiteenä. Tammikuun 1989 osakeannissa osakkaiksi tulivat myös Turun kaupunki, Turun kauppakamari, Turun Yliopistosäätiö, Stiftelsen för Åbo Akademi ja Turun kauppakorkeakoulun Tukisäätiö. Näin oli koossa suurin osa niistä toimijoista, jotka ovat myös nykyisen Turku Science Park Oy:n osakkaita.

Kohti Tiedepuistoa

Nimi DataCity Center koettiin 11 toimintavuoden jälkeen liikaa yhteen kiinteistöön kytkeytyväksi, joten yhtiön nimeksi muutettiin vuonna 1999 Turun Teknoliakeskus Oy. Runsas kolme vuotta myöhemmin, joulukuussa 2002, Turun kaupungista tuli yhtiön enemmistöosakas ja samalla käyttöön otettiin nykyinen yhtiönimi Turku Science Park Oy. Se kuvasi paremmin muutosta, jossa muutaman kiinteistön sijaan saatettiin puhua jo kansainväliset mitat täyttävästä tiedepuistosta.

Tiedepuiston kärkinä toimivat vuoden 2002 lopulla perustetut tytäryhtiöt Turun Biolaakso Oy ja ICT Turku Oy, jotka kuitenkin jo 2007 ja 2008 sulautettiin emoyhtiönsä. Tätä merkittävämpi yhtiöjärjestely toteutui kuitenkin vuonna 2010. Silloin Turku Science Park Oy luopui Tiedepuiston kiinteistöistä, jotka siirrettiin uuteen yhtiöön, Turun Teknoliakiinteistöt Oy:öön. Tämä muutos antoi yhtiölle mahdollisuuden keskittyä puhtaasti innovaatioiden kaupallistamista etenkin life science- ja ict-toimialoilla tukevaan toimintaan sekä yrityshautomoon, joka oli alkanut jo syyskuussa 1989 Yrityskeskus DIO:n aloitettua hieman keskeneräisessä ElectroCityssä.

Uusia avauksia

DIO ehti "sisarensa" Biohautomon kanssa vuoteen 2014 jatkuneen toiminnan aikana tarjota toimitilaa ja sparrausta yli 200 alkuvaiheen yritykselle. Vuonna 2015 tehdyn selvityksen mukaan hautomossa toimintansa käynnistäneet yritykset työllistivät noin 700 työntekijää ja tekivät vuonna 2014 liikevaihtoa yhteensä vajaat 80 miljoonaa euroa. Aika oli kuitenkin ajamassa alkuperäisen yrityshautomon toimintamallin ohi ja niitä korvaamaan avattiin ElectroCityn katutasossa marraskuussa 2015 startup yhteisö SparkUp. Siellä eri alkuvaiheen yrityksiä palvelevat toimijat ovat yhdistäneet voimansa ja tarjoavat sparrausta, kiihdytysohjelmia ja verkostoja startup-yritysten tueksi.

SparkUpin tavoin uudelta toimintamallista on kyse myös vuonna 2015 Raisiossa avautuneessa Smart Chemistry Parkissa. Se toimii innovaatioalustana ja verkostona startupeille sekä pk-yrityksille, jotka tuovat uusia ratkaisuja bio- ja kiertotalouteen.

Kasvuyrityksiin tehtäviä riskisijoituksia varten perustettu DCC Management Oy aloitti toimintansa vuonna 1993. Turku Science Parkin myötävaikutuksella syntynyt yhtiö toimii edelleen nimellä Aboa Venture Management Oy. Tällä hetkellä yhtiön hallinnoimat rahastot ovat vähemmistöomistajia lähes 20 eri pk-yrityksessä. Samana vuonna perustettiin myös Aboa Tech Oy. Yhtiö oli ensimmäisiä teknologiansiirtoon (yliopistojen

EU-komissaari Erkki Liikanen tutustui Nokian innovaatioihin Ari Ikosen (vas.) ja Janne Aaltosen johdolla Turun Tiedepuistossa keväällä 2000.

N. Tapani Saarinen (vas.), Mika Scheinin ja Kyösti Jääskeläinen Oy DataCity Center Ab:n 10-vuotisjuhlissa.

Yrityskeskus DIO toimi ElectroCityssä vuoteen 2014 saakka. Tiskin takana syksyllä 1997 Olli Mankonen ja Sole Lang.

”

Turkulainen innovaatio- ja elinkeinoympäristö edustaa ehdottomasti valtakunnan huipua. Tiedepuiston visiot kertovat, että tilat ja toimintaympäristöt ovat edelleen tärkeä menestystekijä. Enää ei tarvitse investoida uskon varassa kuten 90-luvulla.

Kyösti Jääskeläinen, Työskenteli Oy DataCity Center Ab:n toimitusjohtajana 1989–96.

”

Valittujen kärkialojen ja alueen hyvä menestys kertoo tehdyn työn tuottaneen tuloksia. Turun Tiedepuiston laajeneminen Itäharjulle on tärkeä hanke vetovoiman kasvattamiseksi entisestään. Oppimisen nopeus ja uuden luominen on kaiken kilpailukyvyyn perusta. Kaikkia Triple Helix -mallin tahoja ja niiden tiivistä yhteistyötä tarvitaan. Siinä jokaisella on oma roolinsa.

Jaakko Kuosmanen, toimitusjohtaja Wakaru Oy. Toimi ICT Turku Oy:n toimitusjohtajana 2002–07.

tutkimusinnovaatioiden kaupallistamiseen) erikoistuneita yrityksiä. Materiaalien pintatutkimuksiin erikoistunut Top Analytica Oy (2001) ja Karolinska Institutets Holding AB:n kanssa perustettu life science -alan liiketoiminnan kehittämissyhtiö Biocelex Oy (2007) ovat myös olleet osa yhtiön strategisia toimenpiteitä.

Yhtiön historiasta puhuttaessa ei voi olla mainitsematta Osaamiskeskusohjelmaa. OSKE oli valtioneuvoston vuosien 1994–2014 erityisohjelma, jolla ohjattiin resursseja korkean osaamisen ympärille syntyvää liiketoimintaa tukevaan yhteistyöhön. Varsinais-Suomen osaamiskeskus oli mukana useassa osaamisklusterissa, joista HealthBio-klusterissa luotu life science -alan toimijoiden HealthBIO-vuosiseminaari on vakiintunut pysyväksi, edelleen jatkuvaksi perinteeksi, jota Turku Science Park Oy edelleen järjestää.

Turku Science Park Oy on ollut aktiivinen myös kehitysyhtiöiden välisessä yhteistyössä. Kotimaassa yhtiö oli toimintansa jo lopettaneen Teknologiakeskusten Liiton (TEKEL) perustajajäsenenä kun se vuonna 1988 käynnistettiin. Yhtiö on myös maailmanlaajuisen tiedepuistojen yhteistyöverkosto IASP:n jäsen.

Katse seuraavassa 30 vuodessa

Vuodesta 2016 lähtien Turku Science Park Oy on tuottanut ja koordinoit Turun Tiedepuiston ohella koko Turun seudun yritys- ja innovaatiotoimijoille suunnattuja palveluita. Yhtiö on keskeinen osa 1990-luvulla kehitettyä kansainvälistä mallia kolmoiskierteestä (Triple Helix), jossa alueellista innovaatiokulttuuria kehitetään korkeakoulujen, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin, etenkin Turun seudun kuntien, yhteistyönä. Suuntaa seuraaville kolmelle vuosikymmenelle antaa runsas vuosi sitten julkistettu Turun Tiedepuiston Masterplan 2050, jossa Itäharjun puolelle laajenevaan Tiedepuistoon luodaan edellytykset 10 000 uudelle työpaikalle ja 20 000 uudelle asukkaalle.

Tulevaisuutta rakennetaan kuitenkin myös tiedepuistoalueen ulkopuolella. Turun telakan ympärillä on käynnistynyt kehittämistyö Euroopan mittakaavassa merkittävän meri- ja valmistavan teknologiateollisuuden tuotanto- ja innovaatiokeskittymän toteuttamiseksi ensi vuosikymmenellä. Turku Science Park Oy:ssä viimeistellään parhaillaan alueen liiketoimintasuunnitelmaa.

Kolmekymmenvuotista taivaltaan Turku Science Park Oy juhlistaa maaliskuun ensimmäisellä viikolla. Samaan aikaan järjestettävän perinteisen Turku ICT Weekin kanssa tiedossa on runsas kattaus tilaisuuksia, joista suurin osa on kaikille avoimia. Ohjelmaan voi tutustua osoitteessa www.turkubusinessregion.com.

TEKSTI RIKU NÄSÄNEN
KUVAT TURKU SCIENCE PARK OY:N JA
TURUN TEKNOLOGIAKIINTEISTÖT OY:N ARKISTOT

Ensimmäisenä Turun Tiedepuistoon valmistui DataCity, jonka ympärille on vuosien kuluessa rakentunut valtakunnallisestikin merkittävä yritys- ja innovaatiotoiminnan keskittymä.

Xonda Oy:n avajaiset Yrityskeskus DIOssa keväällä 1997. Vasemmalta tj. Jouni Aalto, Simo Saurio, Kaarina Nieminen ja Teuvo Tiihonen.

”
Kaupungin, elinkeinoelämän ja korkeakoulujen yhteistyön tulokset näyttäytyvät hyvinä, erityisesti life science- ja ict-aloilla. Olemme yhteistyönä luoneet varsin toimivan innovaatiopolun yliopistolta syntyville yrityksille. Rohkeasta ja eteenpäin katsovasta Tiedepuisto 2050 -visiosta olen ilahtunut. Alueemme kilpailukyky on varsin hyvä, mutta sitä heikentää oleellisesti tekniikan koulutuksen suppeus.

Kalervo Väänänen, Turun yliopiston rehtori. BioCity Turun tieteellinen johtaja 1998–2004 ja Turku Science Park Oy:n hallituksen jäsen 2012–2019.

”
Turku Science Park on noussut ison kuvan ja ison suuruusluokan toimijaksi, niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin, kaupungin, elinkeinoelämän ja korkeakoulujen johdon yhteistyön eli ns. Triple Helix -mallin vahvistuttua 2010-luvulla. Turun Tiedepuistolla tulee olemaan erinomaiset lähtökohdat yhdistää ihmiset ratkomaan nykyajan suuria haasteita.

Riitta Koskimies, talouselämän viestinnän lehtori, Turun yliopisto. Turku Science Park Oy:n hallituksen jäsen 2010–2018.

Täällä työn ja tiedon puistot

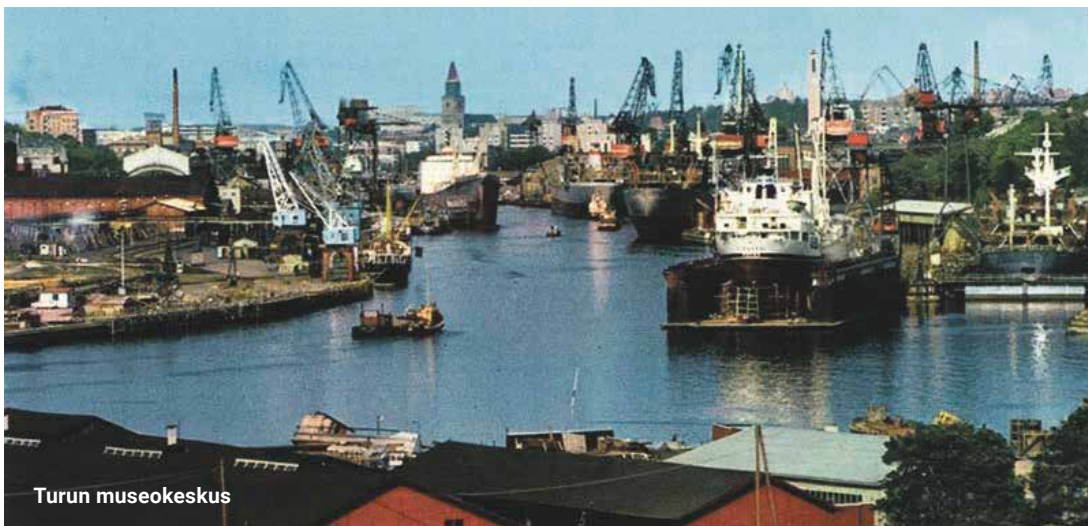
Turku Business Region on tutkimusta, yrittäjyyttä ja työtä tässä hetkessä ja huomisen hyväksi. Menestys on vaatinut myös riskinottoa ja yhteistyötä, joita ilman ei Turun seutu olisi se monipuolisen osaamisen kasvukeskittymä, jonka painopisteinä tänään tunnustetaan viisi kärkialaa.

Turun seutu, Aurajoki ja Saaristomeri ovat vuosisatojen ajan toimineet porttina uusille vaikutteille ja myös omalle viennillemme. Varsinais-Suomella on siis perinteitä toimimisesta kasvun veturina ja sivistyksen sekä osaamisen kehtona; todetaanhan jo Varsinaissuomalaisen laulussa, että ”täällä työn ja tiedon puistot”. Turun Tiedepuisto ja sen tulevaisuuden visiot ovat oikeastaan vain luonnollista jatkumoa tässä vuosisatoja jatkuneessa osaamisen ja tekemisen ketjussa.

Suomen ensimmäinen yliopisto oli vuonna 1640 toimintansa aloittanut Turun Akatemia. Sen voi nähdä myös varhaisena ensiaskeleena Turun Tiedepuistolle ja sitä ympäröivälle osaamiskeskittymälle, jossa tänä päivänä korkeakoulututkinon voi suorittaa kahdessa tiede- ja neljässä

ammattikorkeakoulussa. Turkulainen tiede ja tutkimus onkin ollut yksi alueen kasvua ja vaurastumista siivittäneistä avaintekijöistä. Se on luonut perustan menestykselle, jossa monialainen osaaminen on jalostunut innovatiivisiksi tuotteiksi ja liiketoiminnaksi, joka tänä päivänä tarjoaa työtä ja toimeentuloa seutukunnan 22 000 yritykselle ja 330 000 asukkaalle.

Globaalit markkinat ja digitalisaatio ovat mullistaneet maailmaa ja ihmisten arkea vain muutamassa vuosikymmenessä. Menestys kovassa kilpailussa vaatii huippuosaamisen ohella yhä aktiivisempaa mielikuvien ja brändien rakentamista, jossa markkinoinnilla ja viestinnällä on keskeinen rooli. Silti Turun seudun vahva kasvu syntyy edelleen vuosisatojen aikana kehittyneistä ja muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutuneista kärkialoista.

MARITIME TURKU

Merellistä osaamista

Aurajoki oli pitkään turkulaisen meriosaamisen keskittymä. Kuva noin vuodelta 1967.

Suomalaisen meriteollisuuden synty ajoittuu 1700-luvun Turkuun. Englantilaisen laivanrakennusmestari **Robert Fithien** johdolla syntyi teollisuudenala, joka sai vauhtia vuonna 1844 perustetusta Turun konepajasta, joka niin ikään englantilaisen **William Chrichtonin** osakkuuden myötä alkoi pian valmistaa höyryaluksia. Talouselämän sääntelyn purkaminen 1860- ja 1870-luvuilla nopeutti Turun seudun metalli- ja telakkateollisuuden kehitystä entisestään.

Sotien jälkeen Turun asemaa vahvistivat Venäjälle sotakorvauksina valmistetut alukset. Maailmalla laivanrakennus kärsi ylikapasiteetista, mutta erikoistuminen takasi Turun telakoille töitä mm. lastilaivojen, auto-lauttojen, tankkilaivojen ja vartioveneiden valmistuksessa. 1960-luvun

lopulla Wärtsilän Turun telakka oli 5 400 työntekijällään Suomen suurin työpaikka. Kaupungin kolme suurinta telakkaa työllistivät yhteensä lähes 8 000 henkeä. Vielä tuolloin kaikki laivanrakentamisessa tarvittu osaaminen oli keskittynyt telakalle.

Ajattelu muuttui 1980-luvulla. Laivojen suunnittelua alettiin ulkoistaa, samoin erilaisten osakokonaisuuksien ostaminen alihankkijoilta alkoi yleistyä. Yhteistyöverkostojen merkitys kasvoi. Toimintamalli avasi suomalaiselle osaamiselle markkinoita myös Suomen ulkopuolelta, mikä myös auttoi monia Turun seudun laivateollisuuden alihankkijoita selviytymään kuluvan vuosikymmenen alkuvuosille ajoittuneesta telakan kriisistä.

”
lääke- ja diagnostiikka-alan keskuksena. Se toivottavasti kantaa lisää konkreettista kasvua alueelle. Tarvitaan suuria ajatuksia, tulevaisuudessa kansainvälisesti näkyvä kriittinen massa on entistä tärkeämpää ja toimitilojen lisäksi koko elinympäristö on oleellinen houkutellessa ulkomaisia osaajia ja yrittäjiä.

Risto Lammintausta, tj., Forendo Pharma Oy. Toiminut mm. Osaamiskeskusohjelman työryhmissä ja kansallisen lääkeklusterihankkeen pj:na.

”
Olin mukana professoriryhmässä (Timo Järvi, Tapio Reponen, Christer Carlsson) joka sai aikaiseksi sen, että kolme yliopistoa varasi tilat IT-toiminnalleen DataCitystä. Suurimpiin saavutuksiin lukeutuu varmaan BioCityn ÅA- ja TY-klusterin syöpä- ja lääketutkimus, jossa on saavutettu maailmanluokan tuloksia – siinä on ollut rohkeutta panostaa pitkäjänteisesti.

Christer Carlsson, Åbo Akademin emeritusprofessori ja Ab Oy IAMSR:n tj. Istunut mm. Turun Teknologikeskus Oy:n, DataCity Patron Oy:n ja Uuden Teknologian Säätiön hallituksissa.

EXPERIENCE

TURKU

Liiketoimintaa elämyksistä

Naantalissa kuvattu Kihlauskylpylä sai ensi-iltansa vuonna 1924.

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Elämysteollisuudella tarkoitetaan luovien alojen, esimerkiksi elokuvien, pelien tai matkailun ympärille rakentuvaa liiketoimintaa. Vaikka termi on uusi, on esimerkiksi mediateollisuudella Turun seudulla oma pitkälle ulottuva tarinansa, julkaistiinhan täällä jo vuonna 1771 Suomen ensimmäinen sanomalehti. Myös elokuvien historiassa Turulla on oma roolinsa. Suomen ensimmäinen äänielokuva oli turkulaisen **Yrjö Nybergin** (myöhemmin Norta) vuonna 1931 ohjaama *Sano se suomeksi*, jota luonnehdittiin äänielokuvarevyvyksi. Jo vuonna 1924 oli Turussa saanut ensi-iltansa Nybergin esikoisohjaus, Naantalin Merikylpylässä kuvattu *Kihlauskylpylä*.

Suomalaisen tv-toiminnan alkuvaiheessa toimi Turussa myös oma televisioasema. Teknistä kehittelyä tehtiin Turun yliopiston fysiikan laitoksella,

mutta varsinaisena mediakeskuksena toimi Samppanlinnamäki. Sieltä oli jo ennen TES-TV:n Turun alaostaston vuoden 1956 ensimmäisiä tv-lähetystyksiä lähetetty myös varhaisia radiokokeiluja.

Vaikka Turku myöhemmin jäi mediakulttuurin kehityksessä Tampereen ja Helsingin varjoon, on alue tällä vuosituhatvalla noussut jopa kansainvälisten tuotantoyhtiöiden kiinnostuksen kohteeksi. Vuonna 2003 tapahtuneen perustamisensa jälkeen on Länsi-Suomen elokuvakomission vauhdittamana Turun seudulla tehty kuvauksia jo lähes 60 eri elokuvaan tai tv-sarjaan. Mutta ExperienceTurku on myös matkailua, peliteollisuutta ja vaikkapa ruokakulttuuria. Myös ne työllistävät ja tarjoavat elämyksiä niin urbaanissa kaupunkiympäristössä kuin saaristoluonnon keskellä.

Turun museokeskus, kuvaaja Hans Othman

TECH

TURKU

Radioita, kännyköitä, sovelluksia

Televisioiden valmistusta Asa Radio Oy:n tehtaalla 1950- ja 60-lukujen vaihteen aikoihin.

Turkulaiset ovat toimineet myös monien teknisten uudistusten etujoukoissa. Suomen ensimmäinen puhelinkeskus perustettiin tänne vuonna 1881 ja ensimmäinen tietoliikenteen merikaapeli Ruotsiin laskettiin Uudenkaupungin edustalta mereen vielä saman vuosisadan lopulla.

ASA Radio Oy:n tarina alkoi vuonna 1927, kun turkulainen **Arvo A. Sakrelius** käynnisti yleisradiovastaanottimia valmistavan tehtaansa. Pian markkinoille tulivat myös salolaiset Salora-merkkiset radiot. Jo tuolloin kilpailukyyn kannalta keskeistä oli teknisen osaamisen ohella ketteryys. Pian markkinoille tuli matkaradioita, levysoittimia ja autoradioita. Jopa yli kaksi kolmannesta Saloran tuotannosta meni 1970-luvulla vientiin.

Markkinoiden ja kilpailuasetelman eläessä painopiste siirtyi tietotekniikkaan ja puhelimiin. Nokian ja Saloran yhteisestä radiopuhelinyhtiöstä alkanut kehitys vaurastutti suomalaisia ja kartutti alan osaamista. Tuon osaamisen pohjalta on Turun seudulla kyetty Nokian puhelinvalmistuksen päättymisen jälkeen nopeasti synnyttämään uutta liiketoimintaa. Tekoäly, virtuaalitodellisuus, big data ja niitä hyödyntävät sovellukset ovat yhä useammin osa uusien, skaalautuvien startup-yritysten liikeidea.

”

DIO oli Suomen ensimmäinen yrityshautomo. Simo Saurion, Matti Hupposen ja minun ajatuksena oli auttaa teknologiayrityksiä esimerkiksi rahoituskysymyksissä, mutta idea jalostui lopulta yhteisöllisemmäksi yrityshautomoksi. Mallia otettiin mm. Yhdysvalloista. Oman, seitsemän vuotta kestäneen työjaksoni aikana DIOon otettiin sisään yhteensä 86 yritystä.

Anders Gadd, Ruotsin maajohtaja, Honkarakenne Oyj. DIO:n liiketoimintajohtajana 1988–95.

”

Turun AMK toimii aktiivisesti Turun Tiedepuistossa kehittämässä Varsinais-Suomen elinvoimaa ja kilpailukykyä. Alue luo erinomaisen yhteistyöalustan yksityisten ja julkisten toimijoiden välille. Tärkeimpiä saavutuksia on mielestäni laajentunut työelämälähtöinen kehittämishankesalkku ja sen tuottamat tulokset sekä opiskelijoiden verkostoituminen työelämäorganisaatioihin.

Vesa Taatila, Turun AMK:n rehtori-toimitusjohtaja. Turku Science Park Oy:n hallituksen jäsen 2015 lähtien.

HEALTH

TURKU

Ksylitolia ja hormonikierukoita

Suomen ensimmäinen apteekki oli vuonna 1689 avattu Kauppatorin apteekki.

Turun juuret terveyden ja hyvinvoinnin kehittämisen keskittymänä juontavat 1300-luvulla kaupunkiin perustettuihin hospitaaleihin ja vuonna 1640 perustettuun Turun Akatemiaan, jossa alusta alkaen toimi myös lääketieteellinen tiedekunta. Uuden lääninsairaalan valmistuminen Kiinanmyllymäelle vuonna 1881 ja vuonna 1943 Turun yliopistossa aloittanut lääketieteellinen tiedekunta ovat olleet muita virstanpylväitä tällä tiellä. Tuorein merkintä on vastavalmistunut lääketieteen kehittämisen kohtaamispaikka Medisiina D.

Moni lääketiedettä palvellut innovaatio ja palvelu on saanut alkunsa Turusta. Lajinsa ensimmäisiä ovat olleet mm. apteekki (1689), lääke tehdas (1813), spermapankki (1985) ja biopankki (2012). Nykyaikaista lääketieteellisuutta täällä edustivat ensimmäisenä Leiras Oy (1946, nykyisin osa Bayer Schering Pharmaa) ja Lääke Oy (1950, nykyisin osa Orion

Pharmaa). Leiras toi vuonna 1990 markkinoille suomalaisen lääketieteellisuuden merkittävimmän vientituotteen, hormonikierukka Mirenan, jonka globaali myynti ylittää vuodessa 1,1 miljardia euroa.

Lääketeollisuuden rinnalla alueellemme on muodostunut vahvaa terveysteknologian ja etenkin diagnostiikan osaamista. Lämpömittareita valmistettiin täällä jo 1820-luvulla, mutta suurimmaksi alan toimijaksi on noussut 1950-luvulla perustettu Wallac, joka nykyisin on osa kansainvälistä Perkin Elmer -konsernia. Osaaminen on synnyttänyt Turun Tiedepuiston runsaasti myös pienempiä alan yrityksiä, samoin diagnostiikkateollisuudelle raaka-aineita tuottavia toimijoita. Muita vahvoja terveyttä ja hyvinvointia sivuavia osaamisaloja ovat biomateriaalit ja funktionaaliset elintarvikkeet – innovaatioina mm. ksylitoli ja Benecol.

CLEAN

TURKU

Ratkaisuja kemiasta

Turkulaisia kemian opiskelijoita laboratoriossa 1930-luvulla.

Ilmastonmuutoksen kiihtyessä bio- ja kiertotalous on noussut vastaukseksi esimerkiksi energiaan, veteen, ruoantuotantoon ja jätteiden käsittelyyn liittyviin haasteisiin. Ratkaisun avaimet ovat kemiassa, jonka tutkimus käynnistyi Turun Akatemiaan 1761 perustetun professuurin myötä. Vuosisadan lopulla professuurin hoitajana toimi **Johan Gadolin**, jota pidetään myös suomalaisen kemian tutkimuksen isänä.

Akateemisen tutkimuksen ohella kemian osaamista on kehittynyt paljon yrityksissä. Suomalaisen kemianteollisuuden lähtöpisteenä on usein pidetty apteekkari **Johan Jacob von Julinia**. Monipuolinen teollisuusmies perusti Turkuun vuonna 1821 typpihappotehtaan. Tänä päivänä kemiaa

tarvitaan yhä useammalla toimialalla ja uusien ratkaisujen löytäminen ja kaupallistaminen vaatii osaamista, aikaa, rahaa ja laajoja yhteistyöverkostoja. Yritysten ja korkeakoulujen yhteistyö on Turun seudulla tiivistä. Raisiossa Turku Science Park Oy:n johdolla toimiva Smart Chemistry Park on yksi tämän verkostoista nousevan kasvun kiertäjästä.

Artikkelin lähteenä käytetty mm. vuonna 2014 valmistunutta kirjaa "Telakoita, telefooneja ja troppeja. Tarina varsinaissuomalaisesta teollisuudesta ja osaamisesta kautta aikojen".

TEKSTI RIKU NÄSÄNEN
KUVAT TURUN MUSEOKESKUS,
KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI

”
Merkittävimpiä yhteistyön tuloksia ovat SparkUp ja sitä seuraavat kiihdytysohjelmat. Myös kiinteistöpuolen kehitys viimeisen kymmenen vuoden aikana Turun TeknologiaKiinteistöjen roolissa on todella hyvä osoitus yhteistyön voimasta. Kun alueella on luontaista vetovoimaa, hyvät kulkuyhteydet ja kasvun mahdollisuudet, pitää tehdä kaikkensa, jotta potentiaali saadaan hyödynnettyä.

Rikumatti Levomäki, tj., Aninkaisten Kiinteistöväylitys Oy.
Turku Science Park Oy:n toimitusjohtajana 2010–2016.

”
Turku Science Park on auttanut verkostoitumaan alueen toimijoiden kanssa ja kansainvälisesti. Varsinkin yritystä perustettaessa saimme paljon apua ja konkreettisia vinkkejä kenen puoleen kääntyä. Yrityksen kannalta on ollut helppoa saada palveluita ilman eri virastojen luukuilla pomppimista. Yhteistyö oppilaitosten kanssa on helppoa ja kynnyksen yhteydenottoon on madaltunut.

Ida Erling, toimitusjohtaja, Labrox Oy. Turku Science Park Oy:n asiakas Labroxin perustamisesta v. 2011 lähtien.

Turun Tiedepuistossa joulukuussa 2017 avautuneella vierailukeskus Joella on yli 70 kumppaniyritystä.

Vierailukeskus Joki tuo esiin Turun seudun osaamista

Turun Tiedepuistossa sijaitseva vierailukeskus Joki on vakiinnuttanut paikkansa Turun seudun elinkeinoelämän näyteikkunana ja kohtaamispaikkana. Joulukuussa 2017 avautuneessa vierailukeskuksessa on käynyt jo yli 22 000 vierailijaa 82 eri maasta.

Turun Tiedepuiston sydämessä sijaitseva vierailukeskus Joki avautui yleisölle vuosi sitten joulukuussa. Joesta vastaa Turun Teknologikiinteistö Oy, joka on myös Turun Tiedepuiston merkittävin kiinteistönomistaja. Vierailukeskuksen ensimmäistä toimintavuotta voi asiakkuuspäällikkö **Carita Varjosen** mukaan luonnehtia erittäin hyväksi.

– Ajatuksena alusta lähtien oli, että Joki toimii modernina näyttämönä alueella jo toimiville ja täällä vieraileville yrityksille. Olemme onnistuneet tavoittamaan nämä yritykset hyvin. Kävijöitä on vuoden aikana ollut yli 22 000 ja tapahtumia on järjestetty yli 300. Asemoituminen tiedepuiston sydämeen on siis tapahtunut.

Joki on kansallisesti merkittävä kokonaisuus, sillä se on Suomen ensimmäinen alueellinen vierailukeskus. Myös kansainvälinen kiinnostus on ollut suurta ja vierailijoita Joessa on käynyt 82 eri maasta.

Alueen osaaminen esiin

Joella on tällä hetkellä yli 70 kumppaniyritystä, jotka esittelevät toimintaansa Joen digitaalisin keinoin toteutetussa showroomissa ja järjestävät tiloissa omia tilaisuuksiaan. Esillä olevat yritykset edustavat Varjosen mukaan alueen voimakasta kehittymistä ja vahvaa kasvua.

Joki on hyvä esimerkki toimivasta yhteistyöstä. Mukana ovat kaikki Turun alueen elinkeinoelämän kärkiyritykset, jotka muodostavat Joessa yhteisön, jonka tavoitteena on tuoda esiin Lounais-Suomen parasta osaamista, hän kertoo.

– Joen kumppaniyrityksilleen tarjoama digishowroom soveltuu monipuoliseen käyttöön. Kumppaniyritykset käyttävät digishowroomia esimerkiksi tuotteidensa lanseerauksiin. Showroom palvelee niin yritysten sisäisissä tarpeissa kuin arvovaltaistenkin asiakas- ja sidosryhmien kestitsemisessä. Varjonen kertoo, että yrityksiltä saatu palaute on yleisesti ottaen ollut erittäin positiivista.

– Olemme asiakaspalautteiden pohjalta Joessa selvästi lunastaneet sen lupauksen, että Joki on luotettava tapahtumakeskus ammattimaiseen kokous- ja seminaaritoimintaan, hän toteaa.

Varjosen mukaan tilojen kehitystyö on jatkuvaa.

– Ei riitä, että meillä on vain seinät. Kehitämme tällä hetkellä yhteistyössä Turku Science Park Oy:n kanssa Joen toimintoja, digishowroomia ja aula-tilan käyttöä. Ajatuksena on, että esimerkiksi Joen aulasta saataisiin matalan kynnyksen kohtaamispaikka.

TEKSTI KATRI KURKELA
KUVA VIERAILUKESKUS JOKI

”

BioCityä suunniteltaessa ja rakennettaessa korkeakoulujen ja kaupungin yhteinen tahtotila Turussa oli armottoman voimakas, vaikka mistään Triple Helixistä ei silloin vielä puhuttakaan. Christoffer Taxellin toimiessa opetusministerinä onnistuimme saamaan DataCityn rakentamiseen ministeriöltä 170 miljoonaa markkaa, kun helsinkiläiset eivät päässeet omasta hankkeestaan yhteisymmärrykseen.

Juhani Leppä. Toiminut mm. Turun kaupunginjohtajana 1989–1995 ja Turun Biolaakso Oy:n toimitusjohtajana 1999–2004.

”

Triple Helix -mallin tuloksista puhuttaessa TopAnalytican toiminnan käyntiin saattaminen materiaaliapuolella oli konkreettinen saavutus. Myös yliopisto-AMK-yrityssektorin aktivointi informaatioteknologian (mukaan lukien pelit) puolella on ollut merkille pantavaa.

Harri Lönnberg, orgaanisen kemian emeritusprofessori. Turun Teknologikeskuksen hallituksen jäsen 2000–2002 ja Turku Science Park Oy:n hallituksen jäsen 2011–2012.

Turku Science Park Ltd sparring growth for 30 years

The story of the Turku Science Park area and Turku Science Park Ltd, a provider of local business and innovation services started in Lemminkäisenkatu street. Building Counsellor Juhani Lundén's idea of a high-technology centre that would serve the electronics industry attracted backing from e.g. the City of Turku and the local universities. The building of DataCity, a technology centre with a floor area of 33,000 square metres commenced in autumn 1985.

Since the beginning, Turku has been distinguished from other similar technology centres thanks to its location in the grid plan area, good transport connections, and the proximity of universities. A science

park of international dimensions has been built around DataCity over the years, and so Oy DataCity Center Ab, founded in 1988, was first renamed Turun Teknoliakeskus Oy and then in 2002 Turku Science Park Ltd, by which name it is now known.

Today, Turku Science Park Ltd focuses, in the spirit of the international Triple Helix model, on services that support the commercialisation of innovations as well as the generation, growth and internationalisation of new business operations. In the future, the Turku Science Park area will expand to the Itäharju district, thus providing prerequisites for 10,000 new jobs and 20,000 new inhabitants.

Five focus areas in Turku Business Region

Turku Science Park and its future visions are in fact just a natural continuation in a chain of science and research that has lasted for centuries. Finland's first university was the Academy of Turku which was founded in 1640. Multi-disciplinary expertise has been refined into innovative products and business which today provide work and livelihood to the 22,000 enterprises and 330,000 inhabitants in the region.

Maritime expertise – MaritimeTurku

The birth of Finnish maritime industry took place in Turku in the 18th century. The English shipbuilding engineer Robert Fithie headed the creation of the industry which was boosted by Turun konepaja workshop, founded in 1844, which soon began to build steamships when another Englishman William Crichton became a shareholder.

After the Second World War, Turku's position was strengthened by vessels built as reparations for Russia. For a long time, all expertise needed in shipbuilding was concentrated to the shipyard. The thinking changed in the 1980s. The designing of ships was gradually outsourced, and purchasing different modules from subcontractors became more common. The operating model opened up opportunities for Finnish expertise also outside the country.

Business from experiences – ExperienceTurku

The first sound film produced in Finland was Sano se suomeksi, directed by Turku-born Yrjö Nyberg (later Norta) in 1931 and described as a sound film revue. Nyberg's debut film Kihlauskylpylä, which was shot in the Naantali sea baths, had its premiere in Turku as early as 1924.

In the early days of Finnish TV broadcasting Turku had its own TV station. Technological development was carried out at the Physics Department of the University of Turku. In this millennium Turku has emerged as a place of interest among international AV production companies. Founded in 2003, the West Finland Film Commission has helped to attract the shooting of nearly 60 different film and TV series productions to Turku.

ExperienceTurku also covers tourism, game industry and e.g. culinary culture. They also provide employment and experiences both in an urban environment and archipelago nature.

Radios, mobile phones, applications – TechTurku

The people of Turku were also among pioneers of many technical innovations. For example, the first telephone switching centre in Finland was established here in 1881. The story of ASA Radio Oy began when **Arvo A. Sakrelius** from Turku founded a factory that manufactured radio sets. Salora brand radios manufactured in Salo were soon also launched on the market.

As the markets and competitive situation evolved, the emphasis shifted to information technology and telephones. The development that stemmed from Nokia and Salora's joint radio telephone company generated wealth to Finland and accumulated expertise in the field which is now developing further in e.g. applications that use artificial intelligence, virtual reality and big data, and scalable start-up ideas.

Xylitol and intrauterine devices – HealthTurku

Many medical innovations and services have started out in Turku. Finnish firsts in Turku include e.g. pharmacy (1689), pharmaceutical plant (1813), sperm bank (1985) and biobank (2012). Pharmaceutical company Leiras (today Bayer) launched in 1990 the most important export item of Finnish pharmaceutical industry, intrauterine device Mirena with annual global sales in excess of 1.1 billion euros.

Alongside pharmaceutical industry, strong expertise in health technology and diagnostics in particular have evolved in the region. Other strong fields of expertise that overlap with health and well-being are biomaterials and functional foods – innovations include e.g. Xylitol and Benecol.

Solutions through chemistry – CleanTurku

As climate change accelerates, bio and circular economies have emerged as solutions to challenges related to e.g. energy, water, food production, and waste processing. The keys are found in chemistry, the study of which started with the professorship established in the Academy of Turku in 1761.

Pharmacist Johan Jacob von Julin is often referred to as the initiator of Finnish chemical industry. The versatile man of industry established a nitrogen acid factory in Turku in 1821. Companies and universities carry out close collaboration in the Turku region. Operating in Raisio under Turku Science Park Ltd, Smart Chemistry Park is one of the supporters of this growth that arises from networks.

Turun Tiedepuisto

Vetovoimainen ja kilpailukykyinen osaamiskeskittymä vahvistaa koko Turun seudun, Suomen ja Euroopan kasvua.

Kuva: Lundén Architecture Oy

**TURKU
BUSINESS
REGION**

Vaikuttavaa verkostoitumista

Turku Business Region on Suomen dynaamisin yritys- ja innovaatiotoimintojen keskittymä.

Seutukunnan 22 000 yritystä, kuusi tiede- ja ammatti-korkeakoulua sekä eri toimijoiden laaja yhteistyöverkosto tarjoavat elinkeinoelämän menestymiselle vahvan perustan.

Alueen yritys- ja innovaatiopalveluiden tuottamisesta ja koordinoinnista vastaa seudun kehitysyhtiö **Turku Science Park Oy**.

www.turkubusinessregion.com